

Grete Christensens 1. maj-tale

Taler

Grete Christensen
DSR-formand

Dato

1. maj 2022

Sted

Fælledparken, København

Kære alle sammen

Hvor er det fantastisk at stå her. Vi markerer 150-året for den danske fagbevægelse.

Tillykke til alle os, der er del af det stærke, unikke fællesskab.

Og hvilken historie vi står på. Vi er kommet utrolig langt.

Vi har et samfund, som mange ude i verden kigger misundeligt på. Rygraden er vores ubrydelige fællesskab. Et fællesskab hvis fundament blev lagt af generationerne før os og kun er styrket gennem årene.

Men vi er ikke i mål. Det stærke velfærdssamfund, vi bryster os af, er ved at slå sprækker. Vi ser det nu – i vi sygeplejerskers verden – på sygehusene og ude i hjemmene hos de ældre borgere.

Vores velfærdssamfund slår sprækker, fordi politikerne og arbejdsgiverne har forsømt de medarbejdere, der står i første række.

Mange har gennem årene talt som om, at det at være offentligt ansat var behæftet med utrolig mange fordele.

Vi har overenskomster på feltet, men på særlig ét felt har vi *ikke* sejret.

Vores samfund bygger på et skævt fundament. Der er ikke lige løn for lige arbejde.

De kvindedominerede fag – hvor man i dag lige så godt kan hedde Rasmus som

Pernille – får lavere løn for samme arbejde.

Ligeløn betyder samme løn for arbejde af samme værdi.

Men hvorfor er det, at...

pædagogen, der passer dine børn,

bioanalytikerens, der har analyseret din corona-prøve,

sygeplejersken, der er ved din side, når du er på hospitalet,

systematisk skal underbetales?

Underbetales i forhold til, hvis de havde valgt at uddanne sig i et såkaldt ”mandefag”?

Er det okay?

Nej. Vel er det ej. Vi vil i 2022 ikke længere acceptere et samfund, hvor velfærdsfagenes medarbejdere underbetales.

Det er jeres mødre, søstre, koner eller kærestes der ikke får en løn, der svarer til værdien af det arbejde, de udfører.

Det er jeres døtre, der i fremtiden skal se frem til et liv med markant lavere livsindkomst.

Og det er også jeres sønner, hvis de skulle følge deres interesse og få en karriere inden for fx sygeplejefaget. Et fantastisk fag – hvis I spørger mig.

En analyse, som organisationen Oxfam Ibis har lavet til at markere dagen i dag, viser, at det i runde tal koster 2 mio. kr. – efter skat – at vælge et kvindefag frem for et mandefag.

2 mio. kr.!

Er det virkelig en ulighed, vi vil acceptere?

Målet er et mere lige - og ligeværdigt - samfund. Det er det mål, vi som fagbevægelse sammen har arbejdet hen imod i 150 år.

Vi har i fagbevægelse stået sammen i kampen om at bekæmpe ulighed og urimelige arbejdsvilkår. Det har skabt nogle fantastiske resultater i form af et stærkt og solidarisk velfærdssamfund.

Men kampen er langt fra slut. Den slutter aldrig helt. Vi skal som fællesskab altid stå sammen om at hjælpe dem, der har det svært, og løfte i flok mod et mere retfærdigt samfund.

Uligheden findes stadig. Den er virkelighed.

Ét af dens ansigter er din mor, din søster, din datter. Og de mange andre – også Peter, Rasmus og Mehmet – i jobs, der tilbage i historien fik stemplet ’kvindefag’.

Hvis målet om et mere lige samfund skal nås, står kampen i høj grad om ligestilling mellem kønnene.

Et ligestillet samfund betaler mænd og kvinder det samme for arbejde af samme værdi.

Og det gælder også på tværs af fag, som for 50 eller 100 år siden blev stemplet med et køn. Stemplet er tilsyneladende ikke til at ryste af sig.

LIGE-løn. Det burde egentlig være simpelt.

Kampen for ligeløn er ikke ny. Den handler heller ikke om kun om sygeplejersker. Den handler om alle kvinder. Den handler om, hvilken værdi vi tilskriver kvinders arbejde.

Og de mænd, som har været modige at vælge et velfærdsfag. Selvom samfundet fortæller dem, at det ikke giver høj status.

I har nok hørt om, at sygeplejersker og andre offentlige faggrupper med mange kvinder blev placeret i et skævt lønhierarki med Tjenestemandereformen i 1969.

Men Tjenestemandreformen videreførte i store træk et lønhierarki, som kan føres helt tilbage til Tjenestemandloven i 1919.

På det tidspunkt måtte sygeplejersker ikke være gift, og de havde pligt til at spise og bo på hospitalet.

I dag lyder et ægteskabsforbud og kost- og boligvang heldigvis helt forældet.

Det er en kamp, som vi – ligesom så mange andre kampe – har vundet med vores stærke fællesskab.

Velfærdsfagene – jordemoder, sygeplejerske, pædagog, social- og sundhedsassistenter og -hjælpere – er født ud af hjemmene. Af lokalsamfundene.

Omsorgsarbejde var historisk ulønnet. Det forventedes af kvinder, at de tog sig af børn, syge og ældre.

Markedet satte ikke værdi på kvindernes arbejde. Og da det gjorde – altså politikerne med Tjenestemandreformen – var det ud for en logik, vi i dag vil kalde absurd.

Lommepege til husmoren. Afmålt levebrød til den ugifte ungmø.

Men hvis nogen ringer til sygeplejerskerne og beder dem om at besvare 'kaldet', så tager de ikke længere telefonen.

Jeg synes, det er på tide, at vi fjerner de forældede lønstrukturer én gang for alle.

Vi skal have et opgør. Et opgør mod den måde vi værdisætter arbejde på i vores samfund.

Min drøm er, at vi kan lægge forskelsbehandlingen bag os. At et fags oprindelig køn ikke skal have betydning for lønnen.

Jeg har lyst til at spørge politikerne, om de tager det alvorligt?

Vil de have et samfund, hvor der ikke er nogen til at tage sig af de syge, børnene og de ældre?

Vil de have et samfund med systematisk skævhed mellem ”kvinde-” og ”mandefag”?

Uanset hvor mange andre vigtige sager, der er i vores samfund - og her tænker jeg med internationalt blik særligt på krigen i Ukraine.

Det berører mig dybt som sygeplejerske at se, hvordan mennesker lider og drives på flugt.

Uanset, må vi ikke styre bort fra den urimelige lønfastsættelse af kvindedominerede jobs.

Vi mister simpelthen dem som skal tage sig af andre, og det er ødelæggende for os alle...

Kvinder er en lige del af arbejdsmarkedet, men stilles ikke lige i forhold til lønnen.

Det er og bliver et politisk ansvar.

Det er en lang og hård kamp. Sygeplejerskerne har kæmpet den i snart 100 år.

Vi er oppe mod stærke kræfter. Dem som ikke vil betale velfærdsmedarbejderne det, de er værd. Dem som holder fast i et forældet, ulige samfund.

Heldigvis står vi ikke alene. Jeg vil gerne dele anerkendelsen med alle de andre faggrupper, som kæmper for et opgør med uligeløn.

Men jeg – og alle dem som er ansat i velfærdsfagene – har brug for jeres hjælp.

Vil I stå sammen med os i kampen for en retfærdig løn?

Stå sammen med os om, at vores samfund skal bygge på lighed og ligeværd?

Til jer unge derude vil jeg sige: Jeg har set hvilke kræfter og fantastisk gejst I har

lagt bag opgøret med #MeToo.

Ingen skal uønsket have en hånd på låret. Sex uden samtykke.

Hvor er det bare sejt, det I har opnået.

Min appel til jer er, at I tager den kampgejst med jer til også at bakke op om kampen for ligeløn. Sagen er den samme. Nej til mindreværd. Nej til diskrimination.

Det er vores alles kamp. Fagbevægelsen. Kvinder. Os der ønsker et lige samfund.

Skal vi stå sammen?

Vil I være med?

Tak for tiden. Rigtig god 1. maj. God kamp!

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kilde type

Digitalt manuskript

Tags

1. maj-tale, Fagbevægelsen

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/grete-christensens-1-maj-tale-2022>